

hayata destek

Afet Alanlarında Özel İhtiyacı Olan Kişilere Destek Olmak

Afet alanlarında özel ihtiyacı olan, yaşlı/engeli olan kişiler çeşitli risklere maruz kalmaktadır. Demans¹, zihinsel engel gibi zorlukları olan, kimliksiz, ilaçlarına, tıbbi araç-gerecine erişemeyen tüm engeli olan/yaşlı kişiler için doğru yönlendirmeler yapmak oldukça önemlidir.

Öncelikle yaşlı/ engeli olan kişinin ailesi, yakını gibi destek olabilecek bir kişi bulmaya çalışın. Eğer kişinin bir yakını yoksa şu kurumlara bildirim yapabilirsiniz:

- Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine,
  - Sosyal Hizmet Merkezlerine,
  - Alo 183 hattına,
  - Acil bir tıbbi desteğe ihtiyacı varsa 112 hattına,
  - Kolluk kuvvetlerine,
  - Hastanelere,
  - Afet alanında bulunan ve kimliğinden emin olduğunuz sağlık görevlilerine,
  - AFAD görevlilerine bildirebilirsiniz.
- **Yaşlı/engeli olan kişi sizden teslim alınacaksa gelen görevlinin kimliğinden ve görevli olduğundan emin olun.**

Yaşlı/engeli olan kişilere yardım ederken öncelikle şunlar dikkat etmek gerekir²:

- Sizinle iletişim kurabiliyor mu? Engel türüne göre iletişim yol ve araçlarına ihtiyacı/erişimi var mı? (Tercüman ihtiyacı var mı? İşaret dili bilen tercümana ihtiyaç var mı? vb.)
  - Sizi duyuyor mu, görebiliyor mu? (Gözlüğü, işitme cihazı var mı, sağlam mı?)
  - İhtiyaçlarıyla ilgili taleplerini dile getirebiliyor mu?
  - Fiziksel kısıtı var mı? (Baston, yürüteç, tekerlekli sandalye ihtiyacı var mı?)
  - Herhangi bir sağlık sorunu var mı?
  - Bilinci yerinde mi? Demans gibi bilişsel bir sorun gözlemleniyor mu?
  - Düzenli kullandığı bir ilaç var mı?
  - Barınma ihtiyacı var mı?
  - İçecek suyu, uygun gıdası var mı?
  - Rahat kullanabileceği/erişebileceği banyo ve tuvalet var mı?
- **Yukarıdaki sorular özellikle demansı olan yaşlı kişilere ve zihinsel engeli olan kişilere sorulmamalı, gözlem soruları olarak kullanılmalı ve derhal ilgili kurumlara bildirim yapılmalıdır. Alanda çalışan bir uzmanız bu bilgileri yakınlarından alabilirsiniz.**
- **Yaşlının/engeli olan kişilerin söylediklerinin yanında duygu durumunu da göz önünde bulundurun.**

¹ Demans terimi pek çok hastalığı kapsayan bilişsel işlevlerde bozulma ile giden klinik sendroma verilen isimdir. Bilişsel işlev; beynin düşünme, bilgileri saklama, problem çözme, konuşma, algılama, görsel boyutlandırma, hesaplama ve yargılama yeteneğidir. <https://www.ttb.org.tr/sted/sted1203/demansli.pdf>

² Yaşlılara yardım etmekle ilgili ayrıntılı bilgi için: <https://yaslihaklaridernegi.org/65-yasli-haklari-derneginden-rehber-deprem-bolgesinde-yasli-lara-yardim-ederken/>